

SISEKAITSEAKADEEMIA
Estonian Academy of Security Sciences

Ingrid Puurvee
Siseministerium

Teie 24.10.2023 nr 1-7/261-1

Meie 13.11.2023 nr 1.4-1/3135-2

Arvamus täiskasvanute koolituse seaduse muutmise ja sellega seotud teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kohta

Lugupeetud Ingrid Puurvee

Alljärgnevalt esitab Sisekaitseakadeemia arvamuse täiskasvanute koolituse seaduse muutmise ja sellega seotud teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (edaspidi eelnõu) kohta.

Mikrokvalifikatsiooniõppe/mikrokraadiõppe

1. Eelnõu § 9² lg 3 järgi on mikrokvalifikatsioone võimalik koguda ja kombineerida, et tõendada kvalifikatsiooni omandamist. Oleme nõus, et mikrokvalifikatsiooniõppe/mikrokraadiõppe puhul on õppijale oluline õpingute VÕTA-ga ülekandmise võimalus. Juhime siiski tähelepanu, et eelnõus välja pakutud sõnastus on eksitav, kuna ainuüksi mikrokvalifikatsioonidega/mikrokraadidega tasemeõppekava läbimist tõendada ei saa. Tasemeõppe lõpus antavat kvalifikatsiooni tõendab vastav riiklik diplom. Mikrokvalifikatsiooniõppes/mikrokraadiõppes ei sooritata kraadiõppe õppekava läbimiseks nõutavat lõpueksamit ega lõputööd. Neid õppeaineid ei saa ka kõrgharidusstandardist (§ 13 lg 3) tulenevalt VÕTA-ga tasemeõppesse üle kanda, vaid tuleb sooritada üliõpilase või eksternina. Teeme ettepaneku sõnastust täpsustada.
2. Eelnõu § 9² lg 2 järgi annab täienduskoolitusasutus mikrokvalifikatsiooniõppe lõpetanule mikrokvalifikatsioonitunnistuse. Ka ülikoolide senise praktika kohaselt väljastatakse mikrokvalifikatsiooniõppe/mikrokraadiõppe läbinule tunnistus. Need, kes ei ole õppekava täies mahus täitnud, saavad tõendi, kuhu on märgitud sooritatud õppeained ja tulemused. Seletuskirja kohaselt (lk 15) peaks aga edaspidi nendele õppijatele, kes mikrokvalifikatsiooni/mikrokraadi õppekava täies mahus ei läbi, iga õppekavasse kuuluva läbitud õppeaine kohta väljastama tunnistuse. Me ei saa sellega nõustuda, sest õppija on avaldanud soovi õppima asumiseks mikrokvalifikatsiooni/mikrokraadi õppekavale, mitte üksikutele tasemeõppeainetele. Teeme ettepaneku: koolituse korraldaja peab väljastama õppijale mikrokvalifikatsiooni/mikrokraadi õppekava täies mahus läbimise kinnituseks tunnistuse ja mitteläbimise korral tõendi, kus on välja toodud sooritatud õppeained ja tulemused.
3. Mitmeid küsimusi tekitas mikrokvalifikatsiooni/mikrokraadi õppekavade registreerimine hariduse infosüsteemis. Iga õppekava registreerimise eest viieks aastaks tuleb maksta 100 eurot riigilõivu. See kitsendaks suure tõenäosusega õppijatele pakutavate mikrokraadiprogrammide valikut, sest registreerimistasu mikrokraadiõppe puhul, mis toimub koos üliõpilastega ja võimaldab ka üksikute õppijate osalemist, moodustaks juba

suure osa õppetasust. Palume selgitada, kui koolitusasutus otsustab ka pärast viit aastat sama mikrokvalifikatsiooni/mikrokraadi õppekava pakkuda (on tööturu jaoks sellisel kujul endiselt vajalik), kas siis tuleb see uuesti registreerida ja taas riigilõiv tasuda. Lisaks on vajalik hästi läbi mõelda, kuidas toimub juba registreeritud õppekva muutmine. Täiendusõpe on paindlik ja õppekavas võib olla vajalik teha kiireid muudatusi igal aastal või isegi semestril, nt vahetada olemasolev õppeaine uue vastu või asendada koolitaja. Palume selgitada, kas ja millistel tingimustel saab juba registreeritud õppekavas teha parandusi või tuleb kogu õppekava uuesti registreerida. Teeme ettepaneku, et juba registreeritud mikrokvalifikatsiooni/mikrokraadi õppekavade muutmine ning registreeringu tähtaja pikendamine peaks olema vähem bürokraatlik, st kiire, paindlik ja tasuta.

4. Seadus jõustub 1. oktoobril 2024. Palume selgitada, kas pärast seaduse jõustumist on ette nähtud ka üleminekuaeg. Küsimus on ajendatud asjaolust, et 1. septembril 2024 algab uus õppeaasta ning õppetööga alustatakse ka mikrokraadiõppes. Seetõttu jääb ebaselgeks, kas 2024/2025. õa sügissemestril avatavad mikrokraadi õppekavad peavad olema enne õppetöö algust hariduse infosüsteemis registreeritud. Lisaks palume infot, kas täiskasvanute koolituse seaduse jõustumise ajaks on valmis toimiv tehniline lahendus ülikoolide õppeinfosüsteemide ja hariduse infosüsteemi liidestuseks, et tagada vajalike mikrokraadi õppekavade andmete ülekandmine. Teeme ettepaneku, et hariduse infosüsteemis tuleb registreerida mikrokraadi õppekavad, mille alusel alustatakse õppetööd alates 2024/2025. õa kevadsemestrilt. Selleks vajame infosüsteemide toimivat liidestust.
5. Eelnõu § 9¹ lg 4 p-i 7 järgi peab mikrokvalifikatsiooni/mikrokraadi õppekava ja selle alusel läbiviidav õpe vastavama rahvusvahelistele standarditele või kokkulepetele, kui rahvusvahelistes standardites või kokkulepetes on esitatud nõuded õppekavale ja õppele. Palume selgitada, mida selle nõudega täpsemalt silmas peetakse.
6. Lisaks eeltoodule palume selgitada seletuskirja lisaks 5 olevat täienduskoolituse standardi muutmise kavandit. Sellest lähtuvalt lisandub standardisse § 3¹ lg 1 p 2, mille järgi tuleb mikrokvalifikatsioonitunnistusele märkida mikrokvalifikatsiooniõppe maht akadeemilistes tundides ja ainepunktides. See on vastuolus täiskasvanute koolituse seaduse muutmise eelnõuga, mille järgi määratakse mikrokvalifikatsiooniõppe maht ainult ainepunktides (ja ainepunkti mahuks on 26 astronoomilist tundi). Palume täienduskoolituse standardi eelnõu sõnastus selles osas üle vaadata. Ühtlasi jääb ebaselgeks täienduskoolituse standardi muutmise kavandi § 3¹ lg 1 p-s 5 sätestatud, mille järgi tuleb juhul, kui mikrokvalifikatsioon on osa kvalifikatsioonist, lisada tunnistusele sellekohane viide. Palume selgitada, mida siin on mõeldud ja kuidas see tunnistusel sõnastada tuleks.

Täienduskoolituse mahu arvestamine

1. Kehtivas täiskasvanute koolituse seaduse § 9 lg-s 3 on sätestatud, et täienduskoolituse õppekava maht määratakse akadeemilistes tundides. Üks akadeemiline tund vastab 45 minutile. Antud punkti plaanitakse täiendada ja lisada, et mikrokvalifikatsiooniõppe maht määratakse ainepunktides. Üks ainepunkt vastab 26 tunnile õppija tööle teadmiste ja oskuste omandamisel.

Kiidame heaks, et seadusesse tuuakse sisse ainepunkt mikrokvalifikatsiooniõppe mahu määramiseks, kuid juhime tähelepanu, et ainepunkti puhul on õppija töö arvestuse aluseks astronoomiline tund. Täienduskoolituse maht määratakse aga akadeemilistes tundides. Selleks, et täienduskoolitusel osalejal oleks kõigi koolituste puhul üheselt selge, kuidas arvutatakse koolituse mahtu, tuleks tundi defineerida nii kõrgharidusseaduses kui täiskasvanute seaduses sarnaselt. Teeme ettepaneku arvestada ka täienduskoolituse mahtu astronoomilistes tundides. See välistaks segaduse, mis võib tekkida nt tasemeõppeainetest koosnevate täiendusõppeprogrammide, sh mikrokvalifikatsiooniõppe/mikrokraadiõppe puhul. Probleemikohaks on ka VÕTA-ga ülekandmine, kui mahu arvestamise alused on erinevad.

Üldised ettepanekud

1. Juhime tähelepanu, et § 9¹ lg 5 on numeratsioonis viga: p. 6 esineb kaks korda.

Austusega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kuno Tammearu
rektor